

Retningslinjer for gjennomføring av Prøve for nyttevekstkyndige

Prøve for nyttevekstkyndige er en prøve som Norges sopp- og nyttevekstforbund (NSNF) gjennomfører hvert år og som kan holdes på ulike steder i landet. Prøven har en skriftlig og en muntlig del.

Enhver kan melde seg til Prøve for nyttevekstkyndige. Prøven vil ha et oppmeldingsgebyr som skal forhåndsbetales og vil ikke bli refundert om kandidaten trekker seg etter en måned før oppsatt prøvedato.

Planlegging og gjennomføring

Administrasjonen utnevner sensorer inntil et Fagråd for nyttevekster er i funksjon. Administrasjonen i NSNF v/ nyttevekstkoordinatoren har ansvaret for den praktiske gjennomføringen:

- Påmelding til prøven
- Offentliggjøring om sted og tid for prøven
- Informere oppmeldte kandidater om retningslinjer og vilkår for prøven
- Finne egnet eksamenslokale
- Sikre nødvendig plantemateriale til prøven
- Organisere prøvedagene
- Se til at protokollen blir ført
- Forberede diplom til kandidater som bestod

En representant for NSNF gjennomfører prøven, mens sensor er ansvarlig for å registrere kandidatens artsidentifiseringer og kunnskaper om matverdi/giftighet samt å protokollføre resultatet.

Protokollen signeres av sensor og NSNFs representant. Protokollen tas vare på hos NSNF. Kandidater som består prøven får diplom og ID-kort som nyttevekstkyndig som gir rett til å være tur- og kursleder i regi av NSNF de fem kommende årene.

NSNF skal utvikle et kurs i turledelse. NSNF kan kreve at kandidater som består prøve for nyttevekstkyndige før dette kurset er operativt skal måtte gjennomgå kurset eller kunne dokumentere tilsvarende kunnskaper og ferdigheter.

Krav til kandidaten

Kandidaten eksamineres i 30 forskjellige plantearter, samt skal vise at han/hun har kunnskap om planteforgiftninger og forgiftningsforløp.

- Det kreves sikker angivelse av navn på de arter og slekter som er oppført på pensumlisten. Det er tilstrekkelig med norske navn.
- Kandidaten skal kunne angi hva som kjennetegner alle arter og slekter i pensumlisten. Man kan her bruke egne ord, målet er at angivelsen skal være forståelig også for ikke-botanikere.
- Det kreves sikkert kjennskap til matnyttighet, eventuelt giftighet hos artene (slektene) i pensumlisten, og de viktigste trekk i forgiftningsforløpet for de giftigste artene.

Plantematerialet

Kandidaten skal eksamineres med plantemateriale der artens kjennetegn kommer tydelig fram. Så langt det er mulig skal plantematerialet være friskt. Dette materialet skal kandidaten kunne ta på, bryte, skjære i og lukte på. I tillegg kan kandidaten bli forelagt preservert materiale og bilder av pensumplanter som vanskelig lar seg framskaffe som friskt.

Vi tar et forbehold om at smittevernregler kan gi praktiske hindringer for håndteringen av materialet.

Prøven

Prøven består av to deler.

Del 1: Prøverommet med utstilling (20 minutter)

Minst 30 eksemplere på plantemateriale fra pensumartene er lagt ut i eget rom og nummerert. Kandidaten skal skrive norsk artsnavn på alle artene på et utlevert skjema. I tillegg skal det krysses av for matverdi.

Blant plantematerialet vil det også være plassert en art som ikke står på pensumlisten. Kandidaten skal angi denne planten og vil få oppfølgingsspørsmål under muntlig del.

Kandidaten får 20 minutter til dette. En eksamensvakt bistår i rommet og samler inn besvarelsen.

Del 2: Sensuringen (10 minutter)

NSNFs representant og sensor har base i et annet rom, der sensor gjennomgår besvarelsen. Kandidaten kan bli spurt om kjennetegn på utvalgte planter med særlig fokus på feil og mangler i kandidatens besvarelse. Kandidaten blir også spurt om matverdi og eventuelt giftighet hos noen av artene (slektene) i listen, og de viktigste trekk i forgiftningsforløpet for de giftigste artene.

Sensureringen varer i inntil 10 minutter. Kandidater som i skriftlig besvarelse har 11 poeng eller flere, blir ikke innkalt til sensureringen.

Bedømmelse

For hver bestemmelse gis det følgende poeng:

0	Riktig artsnavn på skjema
1	Oppgitt nærstående art på skjema. Svarer rett under sensureringen Usikker på en arts matverdi/giftighet
2	Kan ikke planten – ukjent, kjenner ikke til giftige planter eller forgiftningsbildene
4	Feilbestemmelse – oppgir galt navn (dobbeltefeil), evt. beskriver helt feil forgiftningsbilder

- Hvis kandidaten har mindre enn 8 poeng etter 30 planter er prøven bestått.
- Prøven er ikke bestått ved 11 eller flere poeng.
- Scores det mer enn 11 poeng før 30 planter er besvart, kan sensor avbryte prøven.

Ved mellom 8-10 poeng etter 30 planter blir kandidaten forelagt 5 ekstra planter. Disse bedømmes inn i samme poengsystem og sluttsummen skal alltid være mindre enn 11 poeng.

Ved alvorlige feil kan kandidaten strykes selv om sluttpoengsummen ikke overstiger 10 poeng.

Merknader

Det må alltid utvises skjønn ved bedømmelsen og sensor har rett til å avvike overnevnte retningslinjer.

- Det regnes ikke som dobbeltefeil å blande nærstående arter hvor bestemmelsen ikke har praktisk betydning
- Sensor har frihet til å stille kandidaten de spørsmål han/hun ønsker i tilknytning til eksamensmaterialet. Sensor kan stille spørsmål slik at kandidaten kan få vist sin kunnskap, evt. manglende kunnskap slik at riktig poengskår kan gis.
- Kandidatens kunnskaper om artenes matverdi/giftighet/krav til forbehandling, artens utbredelse, slektskarakterer og forvekslingsmuligheter kan også prøves.
- Sensors skjønn avgjør om kandidaten har prestert tilstrekkelig på de fremlagte arter.

Klager

Det er ikke klageadgang på eksamensresultatet.